

ABIMATERJAL:

Kuidas hinnata projekti tegevuste mõju
võrdsetele võimalustele?

2018

Sisukord

KUIDAS HINNATA PROJEKTI MÕJU VÕRDSETELE VÕIMALUSTELE?	2
KUIDAS ABIMATERJALI KASUTADA?	2
PROJEKTI TEGEVUSTE KATEGOORIAD	3
K1: Koolitused, seminarid, info- ja teabepäevad, nõustamised, võrgustiku kohtumised, klubid jms (edaspidi "üritus")	3
K2: Uuringud, analüüsid, hindamised jms	5
K3: teenuste, meetodikate, arengukavade jms väljatöötamine (arendustegevused)	6
K4: Õppevara, õppematerjalide, -kavade, juhendmaterjalide jms (edaspidi materjalid) väljatöötamine	7
K5: Info- ja teabematerjalide koostamine, teavitustegevus	8
K6. Ehitised, rajatised jm tehnilised lahendused	9
K7: IT arendused (avalik teenus), sh veebikeskkonnad	10
K8: Tööhõive suurendamisele, sh töökohtade loomisele suunatud tegevused, hoolduskoormuse vähendamise tegevused	11
K9: Ettevõtluse arendamisele suunatud tegevused	12
K10: Teadus- ja arendustegevus, sh teaduse populaariseerimise tegevused	13
K11: Projektorganisatsiooni tegevus	14

KUIDAS HINNATA PROJEKTI MÕJU VÕRDSETELE VÕIMALUSTELE?

Võrdsete võimaluste tagamine ühiskonnas kannab endas väga olulist mõtet. Kõigil on õigus anda oma panus, iga inimene on väärtus ja igaühel meist on oma tugevused. Siinkohal ei tohiks olla oma võimete realiseerimise takistuseks see, kas oled sündinud naiseks või meheks, milline on su vanus, kas su töövõime on osaline või täielik. Piiravatest soostereotüüpidest ja iganenud eelarvamustest vabanemine ning teiste takistuste kõrvaldamine, mis piiravad vähemusrühmadel ühiskonnaelus osalemist, annab inimestele võimaluse realiseerida oma tegelikke võimeid, teha seda, mida nad päriselt suudavad ja tahavad.

Viies projektis ellu erinevaid tegevusi - korraldades koolitusi või teabeüritusi; töötades välja uusi meetodikaid, infosüsteeme, arengukavasid või teenuseid; toetades ettevõtjaid või aidates töötutel tööturule naasta jne – saame ühtlasi oma tegevusega aidata kaasa ühiskonnas naiste ja meeste suurema võrdsuse saavutamisele ja vähemusrühmade sotsiaalse tõrjutuse vähendamisele.

Euroopa Liidu 2014-2020 eelarveperioodi struktuuri- ja investeerimisfondide raha kasutamisel on kõigil toetuse taotlejatel ja saajatel kohustuslik järgida soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise, sh puuetega inimeste juurdepääsu tagamine, põhimõtet kõikide struktuurifondidest rahastatud tegevuste puhul, vaatamata tegevuste valdkonnale ja otsestele eesmärkidele.

Käesolev abimaterjal aitab Teil projekti tegevuste planeerimisel välja selgitada, milliseid võrdsete võimaluste edendamise tegevusi saaksite teie oma projektis ellu viia, aga ka seda, millised teie poolt projektis juba ellu viidud tegevustest aitavad kaasa võrdsete võimaluste edendamisele. Kui olete kirjutamas projekti aruannet, leiate siit juhiseid ka selle kohta, kuidas täita seirearuandes võrdsetele võimalustele avalduva mõju indikaatori näitajat ja sinna juurde kuuluvat selgituste osa.

KUIDAS ABIMATERJALI KASUTADA?

Oleme jaganud projektides elluviidavad tegevused 11 laiemasse kategooriasse (K1 kuni K11), millest viimane 11-s puudutab projektorganisatsiooni enda tegevust.

Esimene samm: Leidke projekti tegevuste kategooria, mis iseloomustab enim neid tegevusi, mida te oma projektis ellu viite. Projektis võib olla tegevusi rohkem kui ühest kategooriast.

Teine samm: Tutvuge vastava(te) kategooria(te) all kirjeldatud võrdsete võimaluste edendamise tegevuste nimetuste ja näidetega ning mõelge, kas teie projektis on sarnaseid tegevusi ellu viidud. Kui ei ole, siis kaaluge, kas antud projekti etapis oleks teil veel võimalik projekti tegevustesse analoogseid tegevusi lisada.

Kolmas samm: Lugege hoolega läbi kriteeriumid ja analüüsige, kas mõni teie projektis rakendatud tegevustest vastab nendele kriteeriumitele. Näiteks, kas mõnel üritusel on teemaks olnud ka naiste ja meeste võrdsust käsitlevad teemad (näiteks on räägitud soostereotüüpide negatiivsest mõjust erialavalikule) või üritusel on tagatud ligipääs erivajadusega inimestele.

Neljäs samm: Kui te tuvastate oma projektis mõne tegevuse, mis vastab kas ühele või mitmele käesolevas abivahendis kirjeldatud kriteeriumile, siis võib suure tõenäosusega öelda, et teie projekt panustab võrdsete võimaluste edendamisse ja seirearuandes võib küsimusele „Kas teie projekt panustab võrdsete võimaluste edendamisse?“ vastata jaatavalt.

Viies samm: Lugege läbi osa „võrdsetele võimalustele avalduva mõju selgituste lahtri sisu“ ja kirjeldage vastavalt antud juhiste neid võrdsete võimaluste edendamise tegevusi, millesse teie

projektis panustatakse. Võimalusel esitage rakendatud tegevuste kohta ka arvulisi näitajaid. Vaata tegevuste kategooriale vastavate arvuliste näitajate kirjeldust punktist „Kvantitatiivsed näitajad“.

PROJEKTI TEGEVUSTE KATEGOORIAD

K1: Koolitused, seminarid, info- ja teabepäevad, nõustamised, võrgustiku kohtumised, klubid jms (edaspidi "üritus")

VÕRDSETE VÕIMALUSTE EDENDAMINE 1:

Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise alase teadlikkuse tõstmine.

Näiteid võrdsete võimaluste edendamiseks:

- õpetajate täiendkoolitusprogrammis käsitletakse soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise küsimusi hariduses, sh ligipääsetavus
- töötutele suunatud karjäärinõustamise tegevustes ja töötubades jms kummutatakse iganenud stereotüüpe naistele ja meestele sobivatest ametitest
- tööandjatele suunatud infopäevadel käsitletakse puuetega inimestele ja/või eakatele töökoha kohandamise teemasid ja/või kummutatakse eelarvamusi vanemaealiste töötajate kohta
- erialade ja ametite tutvustamisel välditakse soostereotüüpe
- projektis osalejatele korraldatud suvekoolis viiakse läbi soolise võrdõiguslikkuse teemaline töötuba või tutvustatakse soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise, sh ligipääsetavuse põhimõtteid mõnel muul üritusel

Kriteeriumid:

- üritusel on käsitletud soolise võrdõiguslikkuse ja/või võrdse kohtlemise küsimusi, sh naiste ja meeste ja/või vähemusgruppide olukorda ja küsimusi, mis aitaksid tuvastada, teadvustada ja muuta soostereotüüpeid ja/või eelarvamuslike hoiakuid naiste, meeste, noorte, eakate, puudega inimeste ja muust rahvusest inimeste suhtes
- üritusel on käsitletud soolise võrdõiguslikkuse ja vähemusgruppide vajadustega arvestava võrdse kohtlemise põhimõtteid, lähtekohti ja eesmärke vms
- ürituse ettevalmistamise ja läbiviimise on kaasatud soolise võrdõiguslikkuse ja/või võrdse kohtlemise eksperte, sh naisorganisatsioonid ja/või vähemusrühmade esindusorganisatsioonid

Kvantitatiivsed näitajad: Osalejate arv, keda on koolitatud soolise võrdõiguslikkuse ja/või võrdse kohtlemise küsimustes.

Võrdsetele võimalustele avalduva mõju selgituste lahtri sisu: Nimeta võrdsete võimaluste edendamise tegevus, millesse projekt panustab (näiteks soolise võrdõiguslikkuse alase teadlikkuse

tõstmine /võrdse kohtlemise alase teadlikkuse tõstmine/ligipääsetavuse alase teadlikkuse tõstmine). Nimeta toimunud üritused (sh toimumise kuupäev ja osalejate arv), mis vastavad mõnele eelpool nimetatud võrdsete võimaluste edendamise kriteeriumile.

VÕRDSETE VÕIMALUSTE EDENDAMINE 2:

Sihtgrupisise gruppide erinevate vajadustega arvestamine ja nende takistuste eemaldamine, mis takistavad alaesindatud gruppidel või riskigruppidel tegevustes osalemast ja neist kasu saamast. Tagatakse võrdne juurdepääs kõigile vanuse- ja rahvusgruppidele ning puudega inimestele. Julgustatakse vähemusrühmade ja alaesindatud rühmade osalemist tegevustes.

Näiteid võrdsete võimaluste edendamisest:

Arvestades, et ilma põhi- või keskhariduseta inimeste hulgas on rohkem mehi, valitakse tegevustest teavitamiseks teabekanalid ja võrgustikud, mille kaudu vastav info koolitusvõimalustest just nendeni jõuaks. Näiteks kasutatakse reklaamis rollimudelina meessoost edukat muusikut, et motiveerida madala haridustasemega mehi õpinguid jätkama.

Kriteeriumid:

- ürituse korraldajad on kasutanud erinevaid teavituskanaleid jõudmaks tegevuse kõigi sihtgrupisise rühmadeni (nt naised, mehed, puudega inimesed)
- ürituste korraldamise ajad on paindlikud ja tegevus toimub ruumides, mis on ligipääsetav ühistranspordiga (näiteks on tagatud väikelaste vanematele ürituse toimumise ajaks lapsehoiuvõimalus)
- analüüsitakse osalejate soolist, vanuselist ja rahvuselist koosseisu ja julgustatakse osalema alaesindatud grupe (näiteks vanemaealisi IT kursustel jms)
- kasutatakse lihtsat sõnavara, et räägitu oleks arusaadav ka eesti keelt emakeelena mitte kõnelevatele inimestele
- puudega inimestele on tagatud ligipääsetavus ürituse toimumise kohale ja infole (näiteks ratastooli kasutajatele on tagatud juurdepääs ruumidele, on tellitud viipekeeletoolk, arvestatakse vajadusega esitleda infot lihtsas keeles vms)
- vähemus- või riskigrupi osakaal tegevustes osalejate hulgas on vähemalt samal tasemel, kui nende osakaal kogu sihtgrupi hulgas

Kvantitatiivsed näitajad: Vähemusrühma esindajate osakaal tegevustes osalejate hulgas.

Võrdsetele võimalustele avalduva mõju selgituste lahtri sisu: Nimetada vähemus- või riskigrupi osakaal tegevustes osalejate hulgas ja nende osakaal kogu sihtgrupi hulgas. Kirjeldada, mida on ette võetud, et parandada vähemusrühmade ja/või alaesindatud rühmade võimalusi osaleda projekti tegevustes.

K2: Uuringud, analüüsid, hindamised jms

VÕRDSETE VÕIMALUSTE EDENDAMINE: Kogutakse ja analüüsitakse andmeid erinevate sotsiaalsete gruppide võrdluses: naised/mehed, enamus/vähemusrahvused, puudega/puudeta noored, erinevad vanusegrupid ning esitatakse soovitusi ebavõrdsuse vähendamiseks.

Näiteid võrdsete võimaluste edendamisest:

- tervishoiuteenusega rahulolu uuringus analüüsitakse rahulolu erinevate sotsiaalsete rühmade lõikes (naised, mehed, puudega inimesed, eesti keelt emakeelena mittekõnelevad, vanemaealised, noored jms)
- praktika ja töökohapõhise õppe seirel ja uuringute läbiviimisel peetakse silmas soolisi aspekte ning soolist segregatsiooni tööturul ja püütakse välja selgitada barjäärid, mis võivad takistada sooliselt ebatraditsioonilisi ametivalikuid

Kriteeriumid:

- uuringus või analüüsis on kogutud ja analüüsitud andmeid soo, rahvuse ja vanusegruppide lõikes ja on toodud välja erinevused olukorras
- on hinnatud tegevuste mõju soolise võrdsuse edendamisele ja vähemusgruppidesse kuuluvate isikute võrdsete võimaluste tagamisele ja on antud soovitusi soolise ebavõrdsuse vähendamiseks ja/või võrdsete võimaluste tagamiseks eri vanuses, rahvusest ja/või puudega inimestele

Kvantitatiivsed näitajad: Uuringute, analüüside, hindamiste jms arv, milles on arvesse võetud soolist aspekti ja/või on analüüsitud vähemusrühmade olukorda ja antud soovitusi olukorra parandamiseks (soolise ebavõrdsuse vähendamiseks ja/või võrdsete võimaluste tagamist takistavate barjääride ületamiseks eri vanuses, rahvusest või puudega inimestele).

Võrdsetele võimalustele avalduva mõju selgituste lahtri sisu: Nimetada uuringud ja analüüsid, kus on käsitletud soolist aspekti ja/või analüüsitud andmeid vanuse, rahvuse, puude vm tunnuse lõikes.

K3: teenuste, meetodikate, arengukavade jms väljatöötamine (arendustegevused)

VÕRDSETE VÕIMALUSTE EDENDAMINE: Erinevate sihtgrupisestest rühmade (naised/ mehed, noored/eakad, puudega inimesed) olukorra analüüsimine ja nende erinevate võimaluste ja vajadustega arvestamine teenuste, meetodikate, arengukavade jms väljatöötamisel. Takistuste eemaldamine, mis takistavad allaesindatud gruppidel või vähemusrühmadel teenuste ja/või toodete kasutamist ja neist kasu saamist.

Näiteid võrdsete võimaluste edendamisest:

- turismiteenuste kavandamisel kaardistatakse ja analüüsitakse turistide teekonda ligipääsetavuse aspektist ja tagatakse kavandatud turismimarsruutidel puudega inimeste ligipääsetavus
- ettevõtlusõppe meetodika arendamisel ja õppevara koostamisel ning ettevõtlusõpet läbiviivate spetsialistide täienduskoolitustel pööratakse tähelepanu naistevõtjate olukorra eripäradetele, erivajadustele ning kogemustele
- piirkonna arengukava loomisel analüüsitakse naiste ja meeste, sh eri vanuses ja rahvusest tööhõive olukorda ja võimalusi nende tööhõive suurendamiseks

Kriteeriumid:

- arendustegevuses on analüüsitud ja arvestatud sihtgrupisestest rühmade (eri soost, vanusest, rahvusest inimesed ning puudega inimesed) erinevate vajaduste ja võimalustega
- teenuse või toote arendamise ja testimise on kaasatud eri soost, vanusest, rahvusest inimesi ning puudega inimesi

Kvantitatiivsed näitajad: Teenuste, meetodikate jm arenduste arv, milles on analüüsitud erinevate sihtgrupisestest rühmade (naised, mehed, eri vanuses ja rahvusest inimesed, puudega inimesed) vajadusi ja võimalusi ja nendega arvestatud.

Võrdsetele võimalustele avalduva mõju selgituste lahtri sisu: Nimetada need arendused (teenused, meetodikad, arengukavad jms), kus on arvestatud erinevate sihtgruppide vajadustega ja vähemusrühmad, keda on kaasatud arenduste väljatöötamise ja/või testimise.

K4: Õppevara, õppematerjalide, -kavade, juhendmaterjalide jms (edaspidi materjalid) väljatöötamine

---

VÕRDSETE VÕIMALUSTE EDENDAMINE: Soolise võrdõiguslikkuse edendamine ja võrdse kohtlemise põhimõtete järgimine, soostereotüüpide negatiivse mõju vähendamine ja eelarvamuste kummutamine eri vanuses, rahvusest ja puudega inimeste suhtes.

Näiteid võrdsete võimaluste edendamisest:

- väljatöötatavates õppematerjalides käsitletakse muuhulgas ühiskonna soolist kihistumist, sellega kaasnevaid probleeme ning soolise identiteedi kujunemist
- karjääriõppe materjalides kummutatakse soostereotüüpe ametite sobivusest eri soost inimestele
- kohanemis koolitusprogrammides käsitletakse soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise aluspõhimõtteid

Kriteeriumid:

- juhend- ja õppematerjalide väljatöötamisel on seatud eesmärgiks luua ühtne arusaam soolise ebavõrdsuse põhjustest, olukorrast ja tagajärgedest ja soolise võrdõiguslikkuse eesmärkidest ning eri vanuses, rahvusest või puudega inimeste barjääridest hariduses, tööturul või avalike teenuste kasutamisel
- materjalid aitavad kaasa iganenud soostereotüüpide ja eelarvamuste kummutamisele ning vähemusrühmade tõrjutuse vähendamisele
- materjalide väljatöötamisele on kaasatud soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise eksperte

Kvantitatiivsed näitajad: Materjalide arv, mis käsitlevad soolise võrdõiguslikkuse küsimusi ja/või aitavad kaasa põlvkondade ja/või rahvuste vaheliste suhete arendamisele ja/või puudega inimeste ligipääsetavuse suurendamisele.

Võrdsetele võimalustele avalduva mõju selgituste lahtri sisu: Nimetada need loodud õppe- ja juhendmaterjalid jms, milles on käsitletud soolise võrdõiguslikkuse küsimusi ja/või võrdsete võimaluste tagamise võimalusi eri vanuses, rahvusest ja puudega inimestele. Lisada link materjalile.

VÖRDSETE VÕIMALUSTE EDENDAMINE: Teadlikkuse tõstmine soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise põhimõtetest. Soostereotüüpide ja diskrimineerivate hoiakute vältimine tekstis ja pildis.

Näiteid võrdsete võimaluste edendamisest:

- vaidlustatakse kehtivaid stereotüüpe ja näidatakse muutuvaid soorolle, kujutades pildidel näiteks mehi ja naisi neile nn mittetraditsioonilistes ametites (näiteks naisi IT ja mehi sotsiaalsfääris)
- näidatakse ja kirjeldatakse eakaid ja puudega inimesi aktiivsete, tegusate ja elurõõmsatena
- keelekasutuses välditakse mees- ja nais-liitelisi ametinimetusi

Kriteeriumid:

- kasutatavad müügi- ja turundussõnumid, teavitusmaterjalid, esitlused, trükised, reklaami- ja pildimaterjal aitavad kummutada soolisi stereotüüpe või diskrimineerivaid hoiakuid eri vanuses, rahvusest ja puudega inimeste suhtes
- on järgitud juhendmaterjalis "Teabematerjalide koostamine: kuidas vältida stereotüüpe ja eelarvamusi" esitatud soovitusi

Kvantitatiivsed näitajad: Teabematerjalide arv, mis aitavad kaasa sooliste stereotüüpide kummutamisele ja/või vähemusgruppide sotsiaalse tõrjutuse vähendamisele.

Võrdsetele võimalustele avalduva mõju selgituste lahtri sisu: Nimetada teabematerjalid, mis vastavad tabelis kirjeldatud kriteeriumile ja lisada link materjalidele.

K6. Ehitised, rajatised jm tehnilised lahendused

VÕRDSETE VÕIMALUSTE EDENDAMINE: Eri soost, rahvusest, vanuses ja puudega inimeste vajadusega arvestamine. Ligipääsetavuse tagamine füüsilisele keskkonnale ja informatsioonile. Lähtumine universaalse disaini põhimõtetest.

Näiteid võrdsete võimaluste edendamisest:

- linnaväljaku planeerimisel on arvestatud universaalse disaini põhimõtetega
- ehitise renoveerimisel on ehitatud kaldtee tagamaks juurdepääs ratastooli kasutajatele
- raudteepeatuste ehitamisel on tagatud juurdepääs liikumispuudega inimestele ja on paigaldatud valgustablood
- vaegkuuljatele on paigaldatud silmusvõimendisüsteem või muu tehniline lahendus teksti lugemiseks
- ruumide ukсед on automaatsed või piisavalt kerged, et neid ise avada ja sulgeda
- teave (tähistused, infotahvlid, viidad, õppeinformatsioon ja – materjalid) on kättesaadav erinevates keeltes

Kriteeriumid:

- ehitiste ja rajatiste projekteerimisel on arvestatud universaalse disaini põhimõtetega
- renoveerimise käigus on parandatud puuetega inimeste juurdepääsetavust
- ehitusprotsessis on konsulteeritud erinevate sihtgruppide (puudega inimesed, eakad) esindajatega
- ehitisele või rajatisele on teostatud ligipääsetavuse audit ning auditis ei ole välja toodud puudusi ja/või puudused on kõrvaldatud

Kvantitatiivsed näitajad: Ehitiste ja/või rajatiste arv, mille puhul on arvestatud universaalse disaini põhimõtetega. Ehitiste ja/või rajatiste arv, mis parandavad puudega inimeste ligipääsetavust.

Võrdsetele võimalustele avalduva mõju selgituste lahtri sisu: Nimetada ehitised ja/või rajatised, mille puhul on tagatud või on paranenud puudega inimeste ligipääsetavus objektile (objekti nimetus ja asukoht ning milles parendus seisnes).

VÕRDSETE VÕIMALUSTE EDENDAMINE: Eri soost, rahvusest, vanuses ja puudega inimeste vajadusega arvestamine. Ligipääsetavuse tagamine informatsioonile ja kommunikatsioonile erivajadusega inimestele.

Näiteid võrdsete võimaluste edendamisest:

- veebilehele on lisatud viipekeelne tööotsija meelespea
- veebileht on viidud vastavusse WCAG 2.0 nõuetega

Kriteeriumid:

- puudega inimestele on tagatud ligipääsetavus informatsioonile
- arendatud veebikeskkonnad vastavad WCAG 2.0 AA nõuetele

Kvantitatiivsed näitajad: Arendatud veebikeskkondade arv, mis vastavad WCAG 2.0 AA nõuetele.

Võrdsetele võimalustele avalduva mõju selgituste lahtri sisu: Nimetada arendatud veebikeskkonnad, mis vastavad WCAG 2.0 AA nõuetele. Lisada link veebilehele.

K8: Tööhõive suurendamisele, sh töökohtade loomisele suunatud tegevused, hoolduskoormuse vähendamise tegevused

---

VÕRDSETE VÕIMALUSTE EDENDAMINE: Naiste ja meeste vahelise ebavõrdsuse vähendamine tööhõives, sh soolise segregatsiooni vähendamine. Naiste hoolduskoormuse vähendamine ja tööhõive suurendamine. Puudega inimeste juurdepääsetavuse parandamine töökohtadele ja töökohtade kohandamine puudega inimestele ja eakatele.

Näiteid võrdsete võimaluste edendamisest:

- projekti tegevuse tulemusena loodi 4 uut töökohta IT valdkonnas, kuhu asusid tööle 2 naist ja 2 meest. Loodi 3 töökohta erivajadusega inimeste hooldajatele, nendele töökohtadele asusid tööle 2 meest ja 1 naine. Projektid aitasid kaasa soolise segregatsiooni vähendamisele, kuna aitasid suurendada nimetatud tegevusvaldkondades alaesindatud soost töötajate arvu
- võimaldamaks puudega inimestel tööle asuda, on neile töökohti kohandatud
- loodi uusi lapsehoiu kohti, võimaldamaks hoolduskoormusega väikelaste vanematel tööle naasta

Kriteeriumid:

- uutele loodud töökohtadele tööle asunud töötajate arv on sooliselt tasakaalus
- töö- ja pereelu ühitamisele suunatud tegevused aitavad vähendada naiste hoolduskoormust ja suurendavad naiste tööhõivet ja/või vähendavad osaajaga tööhõivet

Kvantitatiivsed näitajad:

- arendatud teenuste arv, mis aitavad kaasa naiste hoolduskoormuse vähendamisele ja tööhõive suurendamisele
- teenusest kasusaajate (osalejate) sooline jaotus
- tegevuste tulemusena tööhõivesse siirdunud naiste ja meeste osakaal
- uutele töökohtadele tööle asunute sooline jaotus
- puudega inimestele ja/või eakatele kohandatud töökohtade arv

Võrdsetele võimalustele avalduva mõju selgituste lahtri sisu: Nimetada projekti tegevus ja tegevuse tulemusena tööhõivesse siirdunud naiste ja meeste osakaal. Nimetada tegevused, mis on kaasa aidanud naiste tööhõive suurendamisele.

K9: Ettevõtluse arendamisele suunatud tegevused

VÕRDSETE VÕIMALUSTE EDENDAMINE: Naiste ettevõtluse edendamine.

Näiteid võrdsete võimaluste edendamisest:

- ettevõtluspäevade raames viidi läbi üritusi, mis olid suunatud spetsiaalselt naistele - ettevõtjatele või naistele, kes veel ei tegele ettevõtlusega
- mentorprogrammid ja klubid alustavatele naisettevõtjatele
- ettevõtluskoolitustel käsitletakse töö- ja pereelu ühildamise teemasid
- koolide ettevõtlusprogrammide raames arendatakse tüdrukutes rohkem omadusi, mida peetakse ettevõtjale oluliseks - enesekindlus, ettevõtlikkus ja ka riskivalmidus

Kriteeriumid:

- on viidud läbi teabeüritusi (infopäevi, seminare, konverentse, esinetud ettekannetega, avaldatud materjale jms), et julgustada ja innustada naisi looma ja arendama oma ettevõtteid
- on viidud läbi spetsiaalseid naisettevõtjatele suunatud koolitusi või teabepäevi, et tõsta nende teadmisi ettevõtlusest
- on viidud läbi koolides tegevusi, mis innustavad tütarlapsi valima karjääriteeks ettevõtlusega tegelemise
- on viidud läbi mentorprogramme või klubisid, mis on aidanud edendada naiste ettevõtlust

Kvantitatiivsed näitajad: Läbiviidud tegevuste arv, mis aitavad edendada naiste ettevõtlust. Mentorprogrammides- ja klubides osalejate sooline jaotus.

Võrdsetele võimalustele avalduva mõju selgituste lahtri sisu: Nimetada tegevus, mis on aidanud kaasa naiste ettevõtluse edendamisele (lisada link ürituse programmile vms ja tegevuses osalenud naiste arv/osakaal).

K10: Teadus- ja arendustegevus, sh teaduse populaariseerimise tegevused

---

VÕRDSETE VÕIMALUSTE EDENDAMINE: Soolise tasakaalu suurendamine uurimisrühmades, teadus- ja uurimistegevusega seotud otsustuskogudes. Soolise aspekti arvestamine ja sooline analüüs teadus- ja innovatsioonitegevuste sisus. Tütarlaste huvi suurendamine teadlase karjääri vastu, eriti LTT ja IKT erialadel, kus neid täna on vähemuses. Noormeeste huvi suurendamine sotsiaalteaduste ja sotsiaalteadlase karjääri vastu.

Näiteid võrdsete võimaluste edendamiseks:

- teaduse populariseerimise üritusel pööratakse tähelepanu tütarlastes tehnika ja tehnoloogia ning teadlase karjääri vastu huvi tekitamisele
- soolise võrdõiguslikkuse edendamise kava koostamine teadusorganisatsioonis
- naistele suunatud karjääriedendus programm

Kriteeriumid:

- sooline tasakaal rahastatud uurimisrühmades on suurenenud (naiste ja meeste suhtarv on vahemikus 40-60)
- organisatsioonikultuuris pööratakse tähelepanu diskrimineerimise vältimisele soo, vanuse, nahavärv, rahvuse või etnilise päritolu, usuliste, poliitiliste või muude veendumuste, seksuaalse orientatsiooni alusel
- õpirännete toetamisel välisriikidesse arvestatakse toetuste jagamisel soolist tasakaalu
- juhtkomisjonidesse jt kollegiaalsetesse kogudesse liikmete nimetamisel/valimisel arvestatakse sooliselt tasakaalustatud osaluse põhimõtet. Otsuste vastuvõtmisele eelnevalt kaasatakse ja konsulteeritakse vähemusrühmade huvikaitse ja esindusorganisatsioonidega
- teadusteamade tutvustamisel meedias ja teavitussyritustel pööratakse tähelepanu tütarlastes senisest suurema huvi tekitamisele loodusteaduste ja tehnoloogia ja IT erialade vastu
- uurimistöodes võetakse arvesse soolist aspekti

Kvantitatiivsed näitajad: Uurimisrühmade arv, kus naiste ja meeste suhe jääb vahemikku 40-60% . Naissoost juhtidega uurimisrühmade osakaal kõigist rahastatud uurimisrühmadest. Komisjonide ja kogude arv, kus naiste osakaal juhtkomisjonides ja kollegiaalsetes kogudes on vähemalt 40%. Organisatsioonis on olemas soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise edendamise kava.

Võrdsetele võimalustele avalduva mõju selgituste lahtri sisu: Nimetada tegevus, mis aitab kaasa soolise võrdõiguslikkuse edendamisele ja/või võrdse kohtlemise tagamisele ja võimalusel ka tegevuses osalenute ja/või kasusaajate sooline jaotus.

K11: Projektorganisatsiooni tegevus

VÕRDSETE VÕIMALUSTE EDENDAMISE TEGEVUS: Mitmekesisuse suurendamine projekti tiimis. Soolise palgalõhe vähendamine. Naiste osakaalu suurendamine juhtpositsioonidel. Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise alase teadlikkuse tõstmine projektorganisatsioonis.

Näiteid võrdsete võimaluste edendamisest:

- projektorganisatsioonis töötavad puudega, eri soost, vanuses ja rahvusest inimesed
- projekti tegevuste kavandamisel ja läbiviimisel konsulteeritakse naisorganisatsioonidega, puuetega inimeste organisatsioonide jt vähemusorganisatsioonide esindajatega
- projekti tiimile ja partneritele viiakse läbi soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise alane koolitus (seminar, töötuba vms)

Kriteeriumid:

- organisatsiooni koosseis on sooliselt tasakaalus
- organisatsioon on liitunud mitmekesisuse kokkuleppega
- sooline palgalõhe organisatsioonis on väiksem kui EL keskmine
- projekti tegevuste kavandamise ja läbiviimise on kaasatud soolise võrdõiguslikkuse ja vähemuste esindusorganisatsioone ja eksperte
- projekti tiimi on koolitatud soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise küsimustes

Kvantitatiivsed näitajad: Naiste ja meeste osakaal organisatsioonis. Tegevustesse kaasatud soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise ekspertide arv. Soolise võrdõiguslikkuse ja/või võrdse kohtlemise koolituse läbinute arv organisatsioonis. Soolise palgalõhe näitaja projektis makstud töötasude kohta.

Võrdsetele võimalustele avalduva mõju selgituste lahtri sisu: Võrdsete võimaluste edendamise tegevuse kirjeldus ja kriteerium, millele organisatsiooni tegevus vastab.

---

*Kui Te ei leidnud abimaterjalist projekti tegevuste kategooriate hulgast tegevust, mille alla teie projekti tegevused sobituksid või teil on abimaterjali kasutamise kohta tekkinud muid küsimusi, siis soovitame Teil abi saamiseks pöörduda ÜKP fondide võrdõiguslikkuse kompetentsikeskuse poole aadressil **kompetentsikeskus@volinik.ee**.*
